

ผลงานหมายเลข 1

เรื่อง

การบริหารงานพัสดุและแนวทางการตรวจสอบ
การจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐราชการ

ของ

นายภูษิต บุญมา

ขอประเมินเพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่ง

ผู้ตรวจสอบภายในกระทรวง

(นักวิชาการตรวจสอบบัญชี 9 ชช)

ตำแหน่งเลขที่ 15

กลุ่มตรวจสอบภายในกระทรวง

สำนักงานปลัดกระทรวงแรงงาน

คำนำ

ด้วยได้มีการปรับปรุงระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุ พ.ศ. 2521 ระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการซื้อ การจ้างและการจ้างที่ปรึกษาภายใต้โครงการที่ดำเนินการด้วยเงินกู้จากต่างประเทศ พ.ศ. 2527 และระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการพัสดุให้เป็นระเบียบเดียวกัน คณะรัฐมนตรีจึงได้วางระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุ พ.ศ. 2535 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 6) และคณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ 5 ตุลาคม 2547 กำหนดให้ส่วนราชการรัฐวิสาหกิจ และหน่วยงานอื่นของรัฐทุกแห่งดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างพัสดุดำเนินการตามระบบการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ กระทรวงการคลังจึงได้จัดทำประกาศกระทรวงการคลัง เรื่อง หลักเกณฑ์การซื้อและการจ้าง โดยการประมูลด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ ประกาศ ณ วันที่ 13 มกราคม พ.ศ. 2548 ซึ่งให้ใช้บังคับตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม พ.ศ. 2548 เป็นต้นไป

ในฐานะที่ผู้เขียนเคยดำรงตำแหน่งหัวหน้าผู้ตรวจสอบภายในจังหวัด สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย และหัวหน้าผู้ตรวจสอบภายในสำนักงานปลัดกระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม จึงมีหน้าที่รับผิดชอบในการตรวจสอบด้านการพัสดุจัดซื้อจัดจ้างของหน่วยงานที่เป็นส่วนราชการทั้งส่วนกลางและส่วนภูมิภาค ทำให้ทราบและพบว่าส่วนราชการปฏิบัติงานด้านการจัดหาพัสดวยังมีข้อผิดพลาดและข้อบกพร่องในบางขั้นตอน ประกอบกับคณะรัฐมนตรีได้มีมติให้ส่วนราชการต่างๆดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างพัสดุภาครัฐด้วยระบบ อิเล็กทรอนิกส์ (E - Auction) ซึ่งเป็นแนวทางในการจัดหาพัสดุในรูปแบบใหม่ และในการดำเนินการจัดหาพัสดุยังต้องเป็นไปตามแนวทางการบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี ผู้เขียนจึงได้รวบรวมแนวทางในการปฏิบัติงานด้านการจัดหาพัสดุของภาคราชการจากระเบียบข้อบังคับ มติคณะรัฐมนตรีคำสั่งต่างๆที่เกี่ยวข้องและประสบการณ์ของผู้เขียนเองจัดทำคู่มือ และการจัดซื้อจัดจ้างพัสดุภาคราชการ และแนวทางการตรวจสอบการจัดซื้อจัดจ้างของภาคราชการ เพื่อเป็นแนวทางให้ผู้มีหน้าที่รับผิดชอบด้านการบริหารพัสดุ และผู้ตรวจสอบภายในตลอดทั้งผู้สนใจสามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติงานต่อไป

ห้องสมุดกระทรวงแรงงาน

ว 12.05.6

ภ698ก

2548

11400

การบริหารงานพัสดุและนวัตกรรม

นายภูษิต บุญมา

มิถุนายน 2548

สารบัญ

บทที่ 1 บทนำ	หน้า
ความเป็นมา	1
หลักการและเหตุผล	1
วัตถุประสงค์	2
ขอบเขตการจัดทำ	2
ผลประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	2
บทที่ 2 นิยามและกระบวนการจัดซื้อจัดจ้างพัสดุภาครัฐ	
นิยามศัพท์	3
การใช้บังคับและการมอบอำนาจ	7
บทกำหนดโทษ	8
คณะกรรมการว่าด้วยการพัสดุ	8
การจัดหา	9
การจัดซื้อจัดจ้าง	13
การใช้พัสดุที่ผลิตในประเทศและกิจการของคนไทย	13
การบริหารงานพัสดุ	16
วัตถุประสงค์ของการจัดซื้อจัดจ้าง	17
กระบวนการจัดซื้อจัดจ้าง	18
ระดับความรับผิดชอบในการจัดซื้อจัดจ้าง	19
บทที่ 3 วิธีการและขั้นตอนการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐ	
วิธีซื้อและวิธีจ้าง	21
การซื้อหรือการจ้างโดยวิธีตกลงราคา	21
การซื้อหรือการจ้างโดยวิธีสอบราคา	21
การซื้อหรือการจ้างโดยวิธีประกวดราคา	21
การซื้อ โดยวิธีพิเศษ	21
การจ้าง โดยวิธีพิเศษ	22
การซื้อหรือการจ้างโดยวิธีกรณีพิเศษ	22
การประมูลด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ (E – Auction)	22
ขั้นตอนการจัดซื้อจัดจ้างพัสดุ	26

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
จัดทำรายงานขอซื้อ / ขอจ้าง	26
แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินการจัดซื้อจัดจ้าง	26
การดำเนินการจัดซื้อจัดจ้าง	27
- วิธีตกลงราคา	27
- วิธีสอบราคา	28
- วิธีประกวดราคา	29
- วิธีพิเศษ	31
- วิธีกรณีพิเศษ	31
- การประมูลด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ (E – Auction)	32
- การจัดหาพัสดุโดยวิธีตกลงราคาด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ (E – Shopping)	35
- การทำสัญญา	36
- การตรวจรับ	37
- การควบคุมและการจำหน่ายพัสดุ	38
บทที่ 4 แนวทางการตรวจสอบการจัดซื้อจัดจ้างพัสดุภาครัฐ	
การเตรียมตัวในการตรวจสอบ	42
การตรวจสอบ	42
- แนวปฏิบัติการตรวจสอบการจัดซื้อจัดจ้าง	42
- วัตถุประสงค์และขอบเขตการตรวจสอบการจัดซื้อจัดจ้าง	43
- แนวทางการตรวจสอบการจัดซื้อจัดจ้างพัสดุ	48
- รายงานขอซื้อขอจ้าง	48
- วิธีตกลงราคา	49
- วิธีสอบราคาหรือวิธีประกวดราคา	49
- วิธีพิเศษ	49
- วิธีกรณีพิเศษ	49
- การจัดซื้อและเวชภัณฑ์	49
- การประมูลด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์	50
- การจัดหาพัสดุโดยวิธีตกลงราคาด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์	51
- การตรวจสอบการจัดซื้อ Software	51

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
- การก่อกำเนิดผูกพัน	52
- การตรวจรับพัสดุหรือการตรวจการจ้าง	52
- การสั่งซื้อสิ่งจ้าง	52
บทที่ 5 บทสรุป ปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะ	
บทสรุป	53
แนวทางการบริหารงานจัดหาพัสดุให้บรรลุเป้าหมาย	53
ปัญหาอุปสรรค	55
ข้อเสนอแนะ	56
ภาคผนวก	
- ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุ พ.ศ. 2535 และที่แก้ไขเพิ่มเติม	
- ตัวอย่างเอกสารประกวดราคาซื้อ – จ้างสัญญาต่างๆ	
- ประกาศกระทรวงการคลัง เรื่องหลักเกณฑ์การซื้อและการจ้างโดยการประมูลด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์	
- ตัวอย่างเอกสารการประมูลด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์	
- จรรยาบรรณาของผู้ปฏิบัติงานด้านพัสดุ	
- กระบวนการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐ	
- ขั้นตอนการจัดซื้อและจัดจ้าง	
- ขั้นตอนการจัดประมูลด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ (E – Auction)	
- แผนภูมิแสดงขั้นตอนการตรวจสอบการจัดหาพัสดุ การประมูลด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์	
- ขอความร่วมมือในการป้องกันการสมยอมในการเสนอราคา	
- การตรวจสอบผู้เสนอราคาหรือเสนองานที่มีผลประโยชน์ร่วมกัน	
- พระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดเกี่ยวกับการเสนอราคาต่อหน่วยงานรัฐ	
- การจัดทำแผนปฏิบัติการจัดซื้อจัดจ้าง	
- ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการสร้างระบบบริหารพิจารณาบ้านเมืองและสังคมที่ดี พ.ศ. 2543	
- ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการบริหารงบประมาณในระดับจังหวัด พ.ศ. 2524	

บรรณานุกรม